

ТЕЛЕ

№35 (1381)
01 вересня 2022

ЭКСПРЕСС

Інформаційно-рекламний щотижневик ТОВ «Телерадіокомпанія «ГОК»

АНГЛІЙСЬКА МОВА

діти від 3 років

молодші школярі

підлітки

дорослі

ПІДГОТОВКА
до **ЗНО**
з англійської мови

ПІДГОТОВКА
ДО ШКОЛИ

- письмо
- рахування
- читання
- англійська мова

ПРОСПЕКТ ГЕРОЇВ ДНІПРА, 89
(ОКРЕМИЙ ВХІД З ДВОРУ)

098 23 22 657

Цифри замість слів

Ще ніколи в історії сучасної України слово «незалежність» не значило так багато, як сьогодні. Не просто слово, а справжній дороговказ для кожного українця, мета, що об'єднала нас усіх попри будь-які розбіжності у минулому.

Саме це підтверджують дані соціологічного опитування дослідницької організації - групи «Рейтинг».

Абсолютна більшість українців, 97%, проголосувала б за проголошення незалежності України, якби сьогодні стояв такий вибір. Порівняно з минулим роком цей показник зріс із 80%, а порівняно з 2012 роком - з 62%.

94% ідентифікують себе як громадяни України. Майже стільки ж - мешканцем свого регіону. Половина вважають себе європейцями (близько 30% - ні). З «радянською людиною» ототожнюють себе майже 10%, а понад 80% - ні.

Три чверті українців (74%) оцінюють напрямок розвитку країни як правильний. Лише 13% вважають, що вона рухається у неправильному напрямку.

Головна емоція, яку відчувають респонденти, думаючи про Україну (запропоновано два варіанти відповіді) - гордість (75%). Серед інших - сум (29%) і радість (26%). Близько 10% відчувають інтерес чи страх.

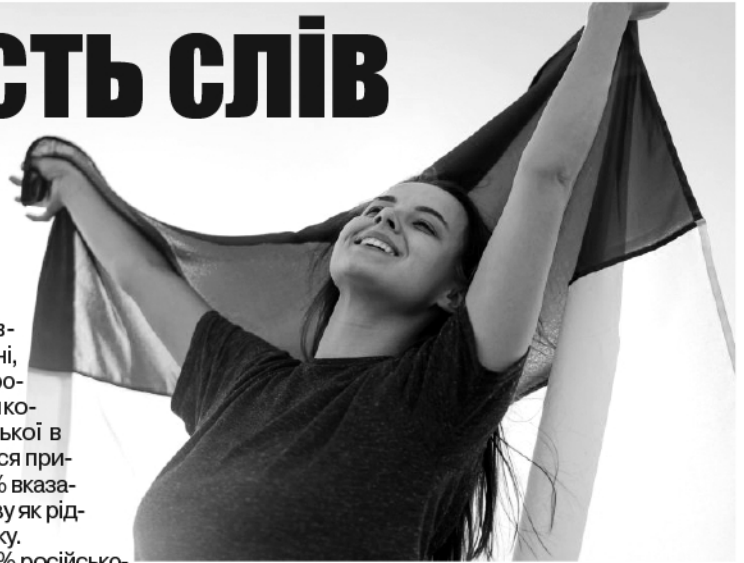
Продовжує зростати кількість тих, хто частіше розмовляє українською вдома. Так, сьогодні 51% респондентів зазначають, що розмовляють вдома українською (у квітні 2022 - 48%), третина - двома мовами, 13% - російською. Більш ніж поло-

вина жителів півдня і сходу двомовні, близько чверті - російськомовні. Використання російської в побуті зменшилося приблизно вдвічі. 76% вказали українську мову як рідну, 19% - російську.

Разом з тим 30% російськомовних вважають своєю рідною українську. 86% вважають, що українська мова має бути єдиною державною мовою. Понад 40% опитаних взагалі перестали дивитися російські серіали й стільки ж опитаних взагалі перестали слухати російську музику.

Дослідження показало подальше погіршення ставлення українців до жителів Росії й Білорусії. 81% негативно ставиться до росіян (у квітні 2022 - 69%, у квітні 2021 - 41%), 14% - нейтрально, лише 3% - позитивно. До білорусів негативно ставляться 52% (у квітні 2022 - 33%, у квітні 2021 - 4%), нейтрально - 34%, позитивно - 10%. До росіян, які проживають в Україні, ставлення переважно нейтральне (42%). Позитивно ставляться до них 22%, негативно - 29%.

P.S. Війна сьогодні це не тільки зброя, відвага, честь та гідність. Сьогодні це та-

кож війна нарративів. Це війна сенсів і війна вчинків. Конкретних людей в абсолютно конкретних ситуаціях. І те, якою мовою ви сьогодні розмовляєте з друзями й рідними, які книжки читаєте, який YouTube-канал дивитесь - це все боротьба на культурному фронті. І якщо ви вважаєте, що в нашому місті нічого не змінюється, то мені так не здається. Завчай будь-яке свято в нашому місті супроводжується вживанням спиртного. Ближче до ночі «втомлені» відпочивальники розходяться по домівках, весело горляючи попсові пісні. Минулими вихідними чоловічий голос недалеко від моїх вікон потужно співав гімн України. Це, звісно, важко назвати боротьбою на культурному фронті, але перший крок цей чоловік вже зробив.

Ольга ТАРАНТИНА

Серце б'ється - Україна б'ється!

Цьогорічна річниця святкування Дня Незалежності залишиться у пам'яті багатьох пар символом єднання та любові. Адже у національне свято, 24 серпня, вирішили укласти шлюб 392 пари. До речі, вперше за всю історію незалежності України ДРАЦСи працювали цього дня й реєстрували шлюби.

Задля допомоги ЗСУ

27 серпня в селі Салівка відбувся благодійний ярмарок на підтримку Збройних сил України. На ярмарку можна було придбати вишукані смаколики, українську символіку, іграшки тощо. Гарний настрій присутнім дарували виконавці гурту «Червона калина». У результаті проведеного ярмарку було зібрано 11 500 гривень.

Газета «Телеекспрес»

Засновник - ТОВ «Телерадіокомпанія «ГОК»

Відповідальна за випуск - редакторка О. О. Тарантіна

№ 35 дата виходу 01.09.2022 Наклад 1200 Замовлення № 222

Ціна за домовленістю.

Адреса редакції газети «Телеекспрес»:

39800, Полтавська область м. Горішні Плавні, проспект Героїв Дніпра, 54

Тел. (05348) 44508, 44500 E-mail: teleexpress@trkgok.pl.ua

Друк виконано ТОВ «Комплекс»

м. Дніпро, вул. Автотранспортна, 23

Реєстраційне свідоцтво ПЛ-738 от 20.02.2006 р.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.

Автор несе повну відповідальність за достовірність інформації,

точність наведених фактів. У телепрограмі можливі зміни.

Використання матеріалів тільки з дозволу редакції.

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.

Нумо працювати!

апарат для зйомки заходів та пластикові стільчики, а також два обігрівачі - закупівлю було здійснено ще наприкінці минулого року. Як і в музичній школі, вихованці художньої навчаються очно за шестиденним графіком.

З косметичним ремонтом

Спеціальна комісія перевірила стан готовності шкіл естетичного виховання та ДЮСШ міста до роботи в новому навчальному році. Пильну увагу приділяли не лише чистоті й функціональності приміщень, у яких займаються юні горішньоплавняни, а й безпеці дітей під час перебування в укриттях.

Набір тривас

Музична школа запрошує на заняття горішньоплавнян віком 6-11 років, охочих опанувати різноманітні музичні інструменти й максимально розвинути творчі здібності. Вступна кампанія розпочалася тут з 1 серпня. До школи будуть зараховані ті, хто успішно склав вступний іспит.

- Розпочинаємо новий навчальний рік очно й пропонуємо всім новим учням цю форму навчання, - наголошує директор музичної школи Анатолій Головня. - Звісно, хотілося б, щоб охочих у нас навчатися було більше. У нас для цього є всі умови: класи підготовлені, колектив налаштований на плідну роботу.

Заняття розпочалися тут з 1 вересня й відбуваються за шестиденним робочим графіком. Вихованці мають змогу відвідувати заняття в п'яти відділах - фортепіанному, відділі струнно-смичкових інструментів, народних інструментів, духових інструментів та музично-теоретичних дисциплін. Затверджений контингент учнів складає 320 осіб. Розмір щомісячної батьківської плати становить від 160 до 200 грн.

Через роботу в умовах воєнного стану про придбання нових музичних інструментів та оновлення приміщень до початку нового навчального року можна лише мріяти. Тож у музичній школі радіють, що встигли ще до початку війни придбати новий саксофон-альт. А ще торік підготували матеріали, що стали в пригоді під час виконання ремонтних робіт в одній із навчальних аудиторій влітку, щоправда, ремонт робили власними силами.

Оперативно й безпечно

Власного укриття музична школа не має, тож у випадку повітряної тривоги викладачі й вихованці прямують до сховища в Палаці культури й творчості, де є кілька

входів/виходів (відкритих під час повітряної тривоги), необхідний запас води, вентиляція, санітарно-гігієнічна кімната. Ще з початку повномасштабного вторгнення російських загарбників адміністрація школи відпрацювала алгоритм дій, щоб і діти, й дорослі максимально швидко дісталися безпечної місця, як тільки починають лунаєти сирени.

- У випадку повітряної тривоги діти разом із викладачами переходять дорогу через вул. Миру таким чином, щоб з обох боків цієї колони були викладачі з прапорцями, - зазначила очільниця відділу культури, спорту і туризму Ірина Зеленська. - Це дозволяє швидко подолати цей відрізок шляху.

На художній лад

Ще при вході до художньої школи відвідувачів на позитивний лад налаштовують клумби з чудовими квітами, чий п'яний аромат лине довкола й нікого не лишає байдужим. Цією стежкою за останній місяць прямують чимало охочих навчатися в чудовій країні Мистецтва. На дітей 7-11 років спершу чекає вступний іспит - нескладний, за словами тутешніх викладачів, аби лишень зрозуміти, чи є в дитини здібності. Контингент художньої школи складає 165 учнів. Розмір батьківської плати за відвідування занять становить 180 грн/міс.

У кожного, хто переступає поріг художньої школи, прояви якого є буквально всюди - у візерунках на сходах, картинах та поробках вихованців у коридорах та в навчальних аудиторіях. Але найбільше вражає різнобарвна вернісаж робіт виставкового залу школи.

До нового навчального року в художній школі підготувалися, придбавши фото-

Директор ДЮСШ №1 Віктор Чирочка зауважив, що особливих приготувань перед початком навчального року в будівлях школи не було. Працівники закладу лиш обійшлися косметичними ремонтами, підфарбувавши десь стіни, десь підлогу, щоб зовні все добре виглядало. Очільник школи провів комісію приміщеннями школи, показав зали для занять боксом, дзюдо, тренажерні зали, ринг просто неба.

А от питання укриття довелося ще вирішувати. Голова комісії, заступниця міського голови Надія Угнічева порадила Віктору Чирочці подбати про прибирання власного підвалу, а не розраховувати на укриття ЗОШ №6, площа якого може вмістити лише учнів школи. Якщо, за її словами, винести пісок та розчистити територію, підвал стане придатним для укриття під час повітряної тривоги.

Загалом в обох ДЮСШ міста для юних горішньоплавнян проводять заняття з 13 видів спорту. Впродовж 2022-2023 навчального року їх відвідуватимуть 1410 учнів-спортсменів у 118 навчальних групах, що діють на базі фізкультурно-оздоровчого комплексу, спеціалізованих залів боксу й дзюдо, шахового клубу, стрілецького тирю, тенісних кортів, велобазиса, стадіону «Гірник», плавального басейну «Нептун», яхт-клубу, спорткомплексу «Динамо». ДЮСШ забезпечені необхідним спортивним інвентарем для проведення навчально-тренувального процесу. Роботи з облаштування укриттів у будівлях спортивних шкіл ще тривають.

Якісно й безпечно

Традиційна серпнева зустріч освітян нашого міста була присвячена підготовці до навчального року, який явно відрізнятиметься від усіх попередніх. Звісно, війна має чималий вплив на навчальний процес, і важко заздалегідь передбачити всі ймовірні перешкоди, проте місцеві педагоги мають на меті продовжувати навчати юних горішньоплавнян.

Діти без освіти - трагедія

Пріоритетні напрями діяльності та завдання на новий навчальний рік традиційно визначили під час серпневої конференції місцевих освітян. Усіх тих, хто сумлінно навчає дітей доброму, вічному й світлому, з прийдешнім Днем знань привітав міський голова Дмитро Биков:

- Навчання в умовах війни - особливий виклик. Сьогодні є багато різних думок, політичних спекуляцій щодо можливих форм освітнього процесу. На мою думку, не треба використовувати загальний алгоритм форми навчання для всієї країни. Місцеве самоврядування наділене певними повноваженнями, й кожна громада має право визначити, яким чином доцільно проводити навчання. Діти без освіти - це майбутня трагедія для країни. Тому ми повинні створити умови для очної освіти, покращити їх і 1 вересня розпочати новий навчальний рік. Перш за все, необхідно забезпечити безпеку учнів, вчителів, працівників шкіл під час повітряних тривог і інших можливих позахтатних ситуацій. Школи в нашому місті будувалися 30-40-60 років тому, й тоді ніхто не міг уявити, що буде війна. Тож зараз приводимо укріплення до ладу і продовжуємо працювати згідно з методичними рекомендаціями мирного часу.

Привітання за здобутки

Освітяни, котрі впродовж минулого навчального року добре попрацювали, підготувавши випускників до Національного

мультипредметного тесту й учнів до участі в предметних олімпіадах та конкурсах різних рівнів, отримали відзнаки й квіти. Зокрема, Подяку міського голови за багаторічну сумлінну працю в освітній галузі і високий педагогічний професіоналізм оголошено директорці ЗОШ № 2 Тетяні Кириченко, директорці СЗОШ № 4 Лідії Бурлаці, директорці СЗОШ № 5 Аллі Тузіковій. Подяку Полтавської обласної ради за сумлінну працю й забезпечення якості освіти оголошено директорці ЗОШ № 6 Лілії Федоренко. Отримав подарунок і сам міський голова - освітяни презентували йому книгу «Чарівні істоти українського міфу» Дари Корній, за яку авторка удостоєна премії Лесі Українки.

Взагалі здобутків на освітянській ниві впродовж попереднього навчального року вистачало. Попри жорсткий карантин та воєнний стан на щорічній церемонії нагородження обдарованих і талановитих учнів «Твоє майбутнє, Горішні Плавні» спеціальними сертифікатами нагороджено 174 дитини, яких підготували 89 педагогів. Потішили результатами ЗНО випускники 11-их класів: місто може похвалитися 10 учнями, які отримали 200 балів.

За рішенням батьків

Під час конференції неодноразово значалося, що освіта допоможе набагато швидше зробити кар'єру, ніж бажаня заробити грошей, але за однієї умови - якщо школярі отримають якісну освіту. Якісний освітній процес у навчальних за-

кладах забезпечуватимуть 1075 працівників галузі, в тому числі 630 педагогів. Як не втратити якість освіти в умовах воєнного стану й водночас зробити процес її здобуття якомога безпечнішим, знає очільниця відділу освіти Лілія Щербина, котра на початку своєї доповіді зазначила, що, на жаль, у звичний спосіб мережа закладів освіти в Горішніх Плавнях не працюватиме:

- Нині ми у відносно спокійному регіоні, тож нам підходять усі форми організації освітньої діяльності. Пріоритетним, звісно, залишається вибір батьків. Але задача освітян - докласти максимум зусиль, щоб батьки зрозуміли, що очна або змі-

До 24 лютого в Україні школярів з 1-го по 11-й клас нараховувалося майже 4,2 млн. Нині 641 тис. школярів перебувають у країнах Європи. Ще 200 тис. дітей - на окупованих територіях.

шана освіта є зараз украй необхідною для виховання й навчання покоління, яке вмітиме працювати й надалі тримати стрій. Ми маємо переконати батьків, що школа - територія безпеки. Що стосується дошкільної мережі, нині у закладах дошкільної освіти 1512 вихованців, 260 із них перебувають за кордоном. Укриття, які є в ЗДО «Росинка», «Дюймовочка», «Сонечко», «Казка», «Золота рибка», «Дзвіночок», дозволяють охопити дошкільною освітою близько 600 дітей.

Проте планується, що вже з 1 вересня дошкільнят у місцевих садочках побільшає до 1000, але заклади повністю до цього готові, адже в разі повітряної тривоги мають змогу користуватися укриттями в будівлях поблизу.

У закладах середньої освіти 5555 учнів, 308 із них - внутрішньо переміщені, майже 900 перебувають за межами країни. З 1 вересня навчальний процес буде відновлено в школах, які мають укриття. Ремонтні роботи у сховищах СЗОШ № 4 та № 5 ще тривають.

Подарунок, що на часі

Компанія Ferrexpro подарувала Центру ПМСД автомобіль швидкої допомоги марки Peugeot.

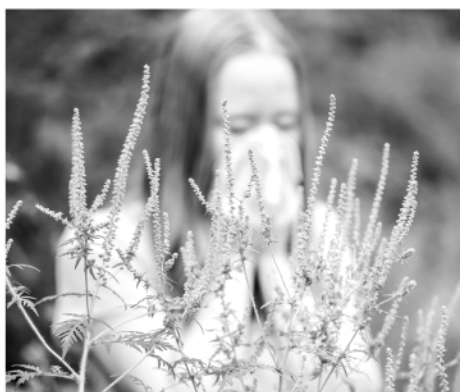
Міський голова Дмитро Биков особисто оглянув нове авто, зазначивши, що цей подарунок від Ferrexpro вкрай необхідний:

- Центр ПМСД передав три свої автомобілі для потреб військових, тож закладу дуже не вистачало ще однієї швидкої. Іноді навантаження на медичних працівників доволі суттєве - трапляється, що їм доводиться виїздити більш як на 120 викликів за добу. Автомобіль оснащений усім необхідним для надання якісної невідкладної медичної допомоги жителям територіальної громади.

Наталка ВЕРЕМЧУК

Амброзія – джерело алергічних захворювань

Проблема бур'янів, особливо карантинних, таких як амброзія полинолиста, завжди була і є актуальною. Амброзія - злісний карантинний бур'ян, розповсюджений у садках, на пустирях, пасовищах, узбіччях доріг, залізничних насипах, поблизу сміттєзвалищ тощо. Висота рослин 0,2-1,8 м, подекуди сягає 2,5 м; потужна стрижнева коренева система проникає в ґрунт на глибину до 4 м. Розмножується цей карантинний вид насінням. Квітнуть рослини амброзії полинолістої у липні - вересні, насіння, що легко осипається,

починає дозрівати в серпні. Ця рослина не має природних ворогів (тварини амброзію не їдять), відзначається високою біологічною активністю - здатна заглушити та витіснити не тільки польові культури, а й дикорослі рослини, захоплюючи нові земельні ділянки.

Під час цвітіння пилок цієї рослини викликає у людей алергічні захворювання - амброзійний поліноз. Поширенню алергена можуть сприяти погодні умови: спека, роза вітрів тощо. Слід додати, що від пилку амброзії страждають також астматики, у яких загострюються напади бронхіальної астми, особи з іншими вадами дихальних шляхів та хворобами серцево-судинної системи. На жаль, ефективних ліків проти цього захворювання поки що не існує.

Тож розуміло, що боротьба з описаним видом має носити комплексний характер і загальнодержавний масштаб. Знищення амброзії полинолістої слід проводити задовго до її цвітіння - плодоношення, починаючи з ранньої весни. Скошування наземної маси дає лише тимчасовий ефект, а поряд з цим стимулює кущення і розростання рослин.

Тому їх слід видаляти з коренем. Якщо рослини амброзії встигли зацвісти, то вилучати і спалювати їх необхідно вже після утворення зелених плодів, контролюючи, щоб насіння не висипалось.

Ефективними у боротьбі з амброзією є гербіциди, що знищують даний карантинний вид. Вибір препарату залежить від культури і фази її розвитку. У період цвітіння працювати з амброзією не можна.

Безумовно, велика роль у вирішенні даної проблеми належить комунальним службам та власникам підприємств, установ, організацій та індивідуальних садиб, яким необхідно взяти активну участь у ліквідації карантинних рослин та впорядкуванні території об'єктів.

Отже боротьба з бур'янами є важливим елементом благоустрою, привабливості, охайності кожного населеного пункту, вулиці, окремого подвір'я. Це сприяє затишку в наших містах, селах, оселях та зміцненню здоров'я мешканців.

**В.о. начальника Кременчуцького районного управління Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області
Володимир БАРЧУК**

Набуття позашкільної освіти теж продовжиться в традиційний спосіб - офлайн. За відсутності укріплення в Центрі дитячої та юнацької творчості педагогі й вихованці закладу користуються сховищем ЗОШ № 2. З вересня 26 гуртків та 65 груп закладу відвідуватимуть більше 1000 дітей.

Освітній процес у всіх закладах освіти будуть забезпечувати 1 075 працівників, з них 630 педагогічних. За кордоном перебувають 23 працівники, за час війни 46 осіб звільнилися у зв'язку з виїздом за кордон. З першого вересня до осві-

трянської спільноти приєднаються 30 осіб, 12 з них - із числа ВПО.

У фокусі - патріотизм

Заступник начальника управління Державної служби якості освіти в Полтавській області, начальник відділу інституційного аудиту Леонід Мироненко наголосив, що йому приємно бути в Горішніх Плавнях, де міська влада приділяє пильну увагу розвитку освіти:

- У якій би громаді я не бував, всім пропоную взяти за взірць освітнє середо-

вище в Горішніх Плавнях, щоб вони знали, до чого варто прагнути. В умовах війни дуже важливо, щоб діти навчалися очно, проте в деяких громадах Полтавської області в жодному закладі освіти немає укриттів, тож про навчання офлайн їм можна лише мріяти. Разом із тим важливе не лише безпечне освітнє середовище, а й здатність педагогів донести до маленьких українців, як важливо любити рідну Україну. Резюмую, що саме від освітян залежить майбутнє нашої країни.

Наталка ВЕРЕМЧУК

Бережіть себе

Медичні працівники констатують, що із введенням воєнного стану в країні охоплення населення вакцинацією помітно знизилось. Наскільки важлива вакцинація під час війни, та як її проводити тим, кого російська агресія примусила залишити рідні міста, пояснюють фахівці Центру ПМСД міста Горішні Плавні.

Війна в Україні кардинально змінила життя кожного з нас, незважаючи на те, чи перебували ми ці півроку у глибокому тилу, чи тільки-но вийшли із зони активних бойових дій. Такі фактори, як сильне психоемоційне навантаження, незбалансоване харчування, обмежений доступ до базової гігієни, високий ризик травмування, скучення людей призводять до зниження імунної відповіді організму людини та високого ризику отримати інфекційне захворювання. Найуразливішими, за спостереженнями медиків, є діти і дорослі, які не щеплені взагалі чи вчасно не зробили ревакцинацію.

Можливість уберегтись

- В умовах воєнного стану імунізація - чи не найефективніший метод убезпечити себе та своїх дітей від тяжких захворювань та їхніх наслідків. Зараз питання вакцинації стоїть ще гостріше, ніж у мирному житті, - акцентує заступник директора (з медичної частини) Центру ПМСД м. Горішні Плавні Людмила Романенко. - Зважаючи на несприятливі умови проживання та зниження опірності організму, людина ризикує захворіти багатьма інфекційними вакцинокованими захворюваннями, такими як поліомієліт, дифтерія, кір, туберкульоз та інші. А при пораненні чи отриманні травми людина піддається підвищеному ризику захворіти на правець, інфікуватися яким можна при потраплянні бруду у рану або поріз, внаслідок укусів тварин чи травмування гострими предметами, уламками деревини. Зауважу, що обробка антисептиком не завжди допомагає уникнути інфекції.

Симптоми цього захворювання можуть з'явитися протягом 21 дня після зараження. В цьому випадку потрібно негайно звернутись до лікаря, бо за відсутності медичної допомоги ймовірність смерті майже стовідсоткова. Навіть із медичною допомогою ризику смерті від правця досить високі - від 10 до 70% залежно від лікування, віку постраждалої людини та загального стану її здоров'я. Єдиний спосіб захиститися від правця - вакцинація.

Здоров'я українців залишається найважливішим пріоритетом країни, і одним

із чинників його збереження є дотримання національного Календаря щеплень. Відпо-

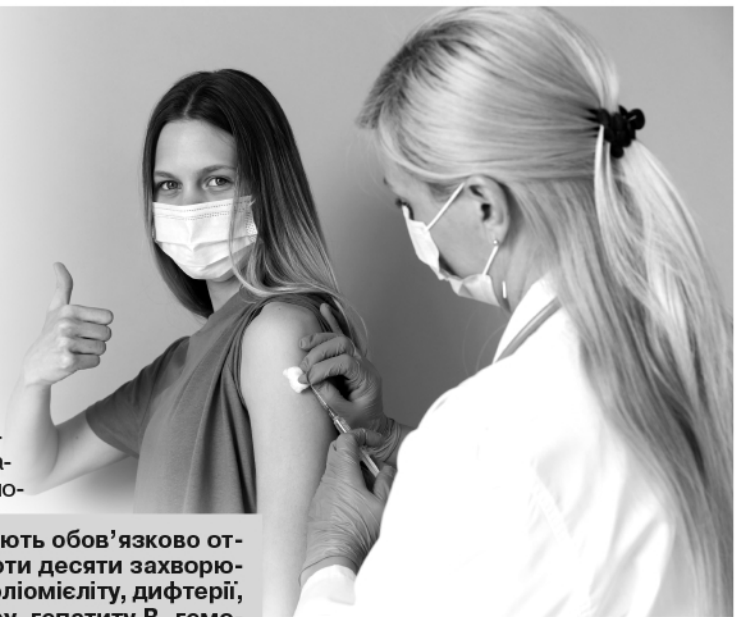
В Україні всі діти мають обов'язково отримати щеплення проти десяти захворювань: туберкульозу, поліомієліту, дифтерії, кашлюка, правця, кору, гепатиту В, гемофільної інфекції, краснухи, епідемічного паротиту. Ці вакцини безоплатні, адже їх закупають державним коштом.

відно до нього вакцинувати дітей для профілактики правця необхідно у віці 2, 4, 6 і 18 місяців. У віці 6 і 16 років необхідна ревакцинація. Дорослим поновлювати щеплення від правця необхідно кожні 10 років впродовж всього життя.

- Також зараз усім дорослим варто отримати захист від COVID-19, - додає фахівець. - Вакцинація надзвичайно важлива в умовах поширення вірусу, тим більше під час війни, коли можливість дотримуватися застережних заходів, таких як дистанція, провітрювання чи носіння маски, є не завжди. Зазвичай первинна вакцинація від COVID-19 передбачає введення двох доз вакцини. Усім, у кого пройшло 6 місяців і більше від щеплення другою дозою, слід отримати ревакцинальну дозу, щоб посилити захист.

Людам з онкологічними захворюваннями, після трансплантації органів, з ВІЛ-інфекцією та низкою інших імунodefіцитних станів, важливо отримати додаткову дозу вакцини від COVID, починаючи з 28 днів після другого щеплення.

Допомога немісцевим

Якщо людина була змушена терміново залишити домівку, отримала статус внутрішньо переміщеної особи і не має з собою амбулаторної картки чи карти профілактичних щеплень, то є кілька варіантів отримати інформацію про свої щеплення. Такі дані можуть зберігатись на паперових носіях у закладі охорони здоров'я за місцем постійного проживання. За умови, що даний заклад продовжує функціонувати, пацієнт може звернутись до медичного працівника та-

Переривання планової вакцинації (відповідно до національного Календаря профілактичних щеплень) навіть на короткий період підвищує ймовірність спалахів інфекцій і захворювань, які попереджає вакцинація. Якщо ви чи ваша дитина маєте порушення Календаря щеплень, зверніться до медзакладу, щоб здійснити вакцинацію з дотриманням мінімальних інтервалів. Введення чергової дози вакцини/анатоксину з меншим, ніж мінімальний, інтервалом не зараховується. Якщо якась із доз щеплення була пропущена, варто щонайшвидше надолужити пропущені дози, незалежно від того, скільки минуло часу.

кого закладу за допомогою будь-яких засобів зв'язку з проханням надіслати йому фотокопію документа про щеплення на електронну пошту чи за допомогою доступного месенджера.

- Якщо ж пацієнт підписував декларацію з лікарем за місцем постійного проживання, а інформація про щеплення вносила в медичну інформаційну систему з подальшою передачею до центральної бази даних, то проблем з отриманням інформації про щеплення такої людини взагалі немає, оскільки наш заклад може взяти ці дані з електронної системи, - пояснює Людмила Романенко. - Як-

Вчасна допомога

Чергову партію медичного обладнання отримала КНП «Лікарня інтенсивного лікування І рівня м. Горішні Плавні».

86 зволожувачів дихальних сумішей з ротаметром DIN 15 та розеткою вже встановлено в інфекційному, терапевтичному, неврологічному, кардіологічному, дитячому, травматологічному та акушерсько-гінекологічному відділеннях міської лікарні.

Ці апарати призначені для плавного регулювання та зволоження кисню, що подається з кисневої магістралі пацієнтам

при кисневій терапії з урахуванням важкості захворювання пацієнта, його фізичного стану та віку. Апарат особливо актуальний при лікуванні коронавірусної інфекції Covid-19.

що доросла людина не пам'ятає, чи була вона вакцинована, і у неї немає доступу до документа про щеплення, то можна робити вакцину зі зменшеним вмістом антигену і бути впевненим, що на найближчі 10 років вона убезпечена від ризику заразитися дифтерією і правцем.

При відсутності даних про щеплення у дітей, краще звернутись до лікаря нашого закладу, оскільки в дитячому віці є більше нюансів у вирішенні цього питан-

ня. За словами фахівця, усі щеплення наявними у Центрі ПМСД вакцинами є безкоштовними як для дітей, так і для дорослих, незалежно від вашого постійного місця проживання, тобто незважаючи на те, звідки ви переїхали: з Харкова, з Луганської, Донецької чи інших областей України.

Центр ПМСД м. Горішні Плавні в умовах воєнного часу працює у штатному режимі. Вакцинація дітей та дорослих проводиться. Наразі доступні вакцини для щеплення за національним Календарем профілактичних щеплень, а також вакцини від COVID-19.

Для проведення вакцинації необхідно звернутись до лікаря закладу, попередньо отримавши інформацію в реєстратурі про роботу лікарів на час вашого візиту.

Кабінет щеплень для дорослих № 207 працює щоденно, крім неділі, з 8.00 до 17.00 по буднях і до 12.00 - у суботу. Кабінет щеплень дитячий № 19 працює з понеділка по п'ятницю з 08.00 до 17.00. Кабінети щеплень від COVID-19 № 107, де проводить огляд лікар, і № 105, де проходить процедура вакцинації, по буднях працюють з 8.00 до 16.00, в суботу і неділю з 9.00 до 12.00. До речі, в суботу та неділю з приводу щеплення від COVID-19 можна звертатись до чергового лікаря поза чергою.

- Закупівля обладнання стала можливою завдяки співпраці міської адміністрації з Благодійним фондом «Полтавського ГЗК», - зазначив міський голова Дмитро Биков. - Загальна вартість допомоги становить 473 тис. грн.

Вироби медичного призначення на загальну суму 607 тис. грн, що сприятимуть якнайшвидшому відновленню функцій кінцівок, отримали фахівці медичного закладу міста від благодійної організації «Благодійний фонд «НОВА ЮКРЕЙН». До переліку входять пластини для остеосинтезу при переломах кінцівок різних типів та розмірів, апарати для зовнішньої фіксації різних типів (апарати Ілізарова), комплектуючі інструменти до апаратів зовнішньої фіксації та пластин для остеосинтезу.

- Перелом будь-якої кістки небезпечний своїми ускладненнями, тривалою втратою здатності до самообслуговування, - наголошує медичний директор КНП «Лікарня інтенсивного лікування І рівня м. Горішні Плавні» Максим Кривченко. - Суть оперативного лікування серйозних травм полягає в з'явленні частин кістки та її імобілізації у природному положенні до повного загоєння. Кісткові фрагменти фіксуються саме за допомогою спеціальних металевих елементів, завдяки чому переломи зростаються правильно та швидко. Ми отримали 29 апаратів зовнішньої фіксації, то ними будуть забезпечені всі пацієнти безкоштовно, а пластини для остеосинтезу будуть надаватися безкоштовно виключно незахищеним верствам населення.

Ольга ТАРАНТИНА

- Своєчасна вакцинація є ключем до захисту дітей, дорослих і людей старшого віку від серйозних і небезпечних для життя інфекційних захворювань, - зауважує лікар.

- Відмовившись від вакцинації, ви ставите під загрозу своє життя і здоров'я. Ніхто не повинен помирати від хвороб, яким можна запобігти. Особливо під час війни. Захист дітей та нас самих від смертельних захворювань - це наш внесок у перемогу та майбутнє!

Софія ПАЛЯНИЦЯ

Орнаменти долі

Виставка робіт знавчині полтавських вишиваних орнаментів відкрилась у Кременчуцькій міській художній галереї. Тут представлені картини, рушники, скатертини й вишиванки, виконані саме такими стібками, якими у нашому регіоні з прадавніх часів прикрашали тканини. Це авторські роботи кількох поколінь роду майстрині художньої вишивки Наталії Рома, для якої збереження традиційного полтавського мистецтва стало не лише професією, а й справою всього життя.

Захоплене знайомство із надзвичайною землячкою хочу розпочати із звернення до тих, хто досі не вірить у містичну силу української вишиванки. Російськомовна в побуті, Наталя, як тільки розмова заходить про вишивку, одразу переходить на українську, дивуючись і сама, що не може говорити про вишивання російською. Генетична пам'ять - диво та й годі. І це не останнє, чому мені довелося здивуватися, спілкуючись із пані Наталією.

Родинна справа

В її родині голкою майстерно володіли всі жінки. Та не просто володіли, а були знаними на всю околицю.

- Моя мама родом з Глобинського району Полтавщини, село Зубані, а тато - з Кременчука, - розповідає Наталя. - Родинний хист до вишивання мені передався по маминій лінії - всі жінки в родині шили й вишивали. Це вміння вберегло родину під час голодомору та в роки війни. Старші жінки мали швейну машинку «Зінгер» і так заробляли на життя. Мама розповідала, як до них зверталися із сусідніх сіл. Підводою забирали майстринь на пару тижнів - обшивати родини. За роботу розраховувалися їжею та залишками тканин. Потім запрошували до іншого села. Так родина й вижила. У бабусиному будинку було дуже багато вишитих речей, та більшість, продаючи хату, залишили новим власникам. Забрали лише

частину, про що сьогодні дуже жалкують - втрачено практично родинний спадок.

Наталія в її поколінні - єдина дівчинка, тож всі вміння предків сьогодні зійшлися на ній. Що цікаво, дівчину ніколи спеціально не навчали, вона просто дивилася, бо було цікаво. А як стала дорослою, голка сама її знайшла.

Навчання

- Просто зараз перед очима стоїть оголошення у газеті, в якому запрошували на навчання до решетилівського СПТУ №28 на спеціальність «вишивальниця», - пригадує Наталя. - Я саме закінчила восьмий клас і з подругою-однокурсницею поїхала до Решетилівки. Знайомство абітурієнтів із навчальним закладом там починалось із музею. Я була впевнена, що знаю все, що можу там побачити - мама дуже добре вишивала художньою гладдю. Та я була приголомшена красою та кількістю технік, представлених у музеї. Я навіть не знала, що такими різними способами можна створити такі неймовірні речі! Нас же виховували із переконанням, що все народне - примітивне й несучасне. Тоді я вирішила, що маю тому всьому навчитися.

Дівчата подали документи до училища. Але таке рішення не підтримала численна рідня, яка переконувала, що треба вступати до вишу й отримувати серйозну професію. Дівчина піддалася і повернула

документи до школи. Вистачило її лише на два тижні. Розумна дитина з гарними оцінками не розуміла, нащо їй ще два роки сидіти за шкільною партою замість того, щоб отримати ті знання, які вабили. Тож вона зателефонувала до училища і попросилася на навчання.

- Це вже не вперше я сама приймала такі рішення, - пригадує жінка. - У шостому класі захотіла змінити школу і сама пішла до директора, аби забрати свої документи. Батьки мене ніколи не сварили за таку поведінку, і я дуже їм вдячна, що у будь-якій ситуації вони завжди були на моєму боці.

Роки цікавого навчання в училищі пролетіли, як один день, і ось Наталя вже працює на фабриці художніх промислів ім. Клари Цеткін в цеху ручної вишивки. У перші роки становлення незалежної України відчутного заробітку набути знання та вміння не приносили, тож довелося повернутись до Кременчука, отримати економічну освіту та йти працювати бухгалтером. Та шовчорою вона занурювалася у світ творчості й відпочивала душею. То був період вишивання картин. До речі, багато з них можна побачити на виставці «Орнаменти долі», яка зараз проходить у Кременчуцькій міській художній галереї. Тоді ж, десь у 1993-1994 році, спало на думку повторити свою дипломну роботу - вишити жіночу сорочку з маркізету. Вишивку на такій тканині теж можна побачити на виставці.

- Цю сорочку я вишивала найдовше: то бралася, то відкладала на кілька років, бо це надзвичайно непроста робота, яка потребує дуже багато часу, внутрішнього спокою і надзвичайної концентрації - пригадує майстриня. - Тканина напівпрозора, а ниточки, як волосинки. Техніка «білим по білому» є дуже тонкою роботою і, аби результат вийшов ажурним, треба рахувати ниточки, уважно стежити за тим, щоб підрізати саме ту нитку, яку потрібно. Помилка тут бути не може. Розгустити і переробити вже не вийде. Відтак, закінчила я ту сорочку десь у 2018 році. ▶

І вирішила одразу представити її на конкурсі «Вишиваний Кременчук».

Дебют вдався - робота принесла майстрині перемогу за кращу авторську роботу та приз глядацьких симпатій. І життя почало змінюватись.

Дівчина родом з Решетилівки звернулася до Наталії з проханням вишити білим по білому крижму для хрещеника. Таке замовлення додало впевненості, що її професія і у наш час може прогледувати, завдяки рідкісним знанням та навичкам.

Вишиване сьогодні

У першій роботі на замовлення майстриня використала техніку вирізування. На сьогодні в більшості її робіт ця техніка присутня, а тоді доводилось пригадувати руки майстра виробничого навчання, і з пам'яті виринати необхідні знання. До речі, і схеми, які, тоді ще учениця, розробляла разом зі своїм майстром, вона й досі використовує у своїх роботах.

- Більшість візерунків в моїх роботах - це традиційні малюнки зі старовинних сорочок, - пояснює вишивальниця. - Я взагалі працюю не за схемами. Мені достатньо подивитись на фото, щоб зрозуміти візерунок, кількість ниток, визначити техніку. Спочатку відшиваю зразок, щоб розуміти, як будуть виглядати елементи з домотканого полотна на сучасних тканинах. Скільки технік я знаю? Точно сказати не можу, бо й не рахувала. Використовую прутик з настилками, зерновий вивід, солов'їні вічка, вирізування, ретязь, настил по сітці, лиштву (пряма й коса лічильна гладь), курячі шкірки, пухлики, змережування полтавським черв'ячком, зубцювання. Більшість з них саме ті, які використовували справдавна майстрині нашого краю. Знаю чимало різноманітних технік з інших регіонів, але до душі саме наші. Так як і регіональні кольори. Це традиційно білі й сірі відтінки, коричневі, блакитні та індиго - колір знаної гадацької сорочки. Абсолютно погоджуюсь із словами дослідників вишиванки - кожному найближчим буде колір та візерунок того регіону, де він народився, звідкіля його коріння. Моє коріння з Полтавщини, і тому мені такі сорочки припадають до душі й виходять вони найгарнішими.

А от чого у своїх роботах Наталя уникає, так це вишивання хрестиком. І ось чому.

З кінця 19-го століття до нас прийшло засилля так званої брокарівської вишивки. Ці псевдонародні хрестики з'явилися з подачі парфумера на прізвище Брокер, який наносив на обгортку для товару схематизовані а-ля народні орнаменти. Господині взяли додати ці нескладні узори до вишиванок, і поступово примітивний хрестик витіснив традиційні способи вишивання. Таким чином нова, чужа народу техніка і штучні рослинні орнаменти поширювалися і витісняли справжню, традиційну для кожної місцевості вишивку, що створювалася протягом багатьох століть.

- А народні узори, вони геометричні, і в кожному закладено певний сенс. Я не прив'язуюсь до значень, використовую їх більше інтуїтивно, - ділиться співрозмовниця. - Кожна вишивка - це щось сакральне, що несе певний зміст. Кожну роботу я відчуваю і вкладаю в неї свою енергетику та думки про людину, для якої вишиваю. Навіть якщо я її ніколи не ба-

чила. Не так давно вишивала для дівчини з Горішніх Плавнів, яка живе у Львові. У фейсбуці вона мені написала, що хоче до весілля полтавську сорочку і навіть думала купити старовинну. Я їй відрадила, бо переконана, що вишиванка має відбиток долі того, хто її носив. Якби це була бабусина сорочка - без питань. А навіщо

брати на весілля чужу долю? Вирішили обрати старовинні візерунки і зупинились на орнаменті, що називається «берегиньки». Інтуїтивно і символічно.

Війна

Напередодні війни майстриня долучилася до унікального проекту онлайн-музею «ДНК Української вишивки авангарду». В нього входять роботи, які були втрачені у ХХ столітті та відтворювалися

сучасними мисткинями за автентичними ескізами народних майстрів та видатних українських художників-авангардистів.

- На початку двадцятого століття у селах Скобці і Вербівка були засновані вишивальні артілі, які співпрацювали із художниками-авангардистами, вишивали за ескізами Євмена Пшеченка, Ганни Собачко-Шостак, Казимира Малевича та ін. Вони створювали візерунки, які в цих майстернях ткали і вишивали народні майстрині, - пояснює Наталя. - В місті Кам'янка Черкаської області, неподалік від Вербівки, в музеї зараз зберігається скагертина, яка належала родині засновниці цієї майстерні Наталії Давидової. Мені запропонували відтворити її старовинні візерунки, вишиті гладдю. 21 лютого я зробила перші стібки. А потім почалася війна, і я захворіла на ковід. Була така слабкість, що не могла по квартирі ходити. І дуже страшно. З розумінням, що треба щось робити, почала вишивати. Це наче психотерапія, тебе поглинає цей процес, вимагає зосередження, максимальної уваги. Коли я вишиваю, то не можу дивитися кіно чи слухати аудіокниги, навіть музику не включаю, бо я її не чую. І за три місяці я вишила цю скагертину. Вона вже брала участь у виставці «Мистецтво під час війни» у Києві, а надалі буде зберігатись в онлайн-музеї. Наразі вона на виставці у Кременчуці.

А ще за час війни Наталя вишила собі червону блузку. Саме у ній вона була на відкритті виставки. Та про її значення для майстрині дізнались не всі.

- Я довго не могла визначитись із візерунком, - пригадує жінка. - А потім сталася Буча, а Хливнюк заспівав «Ой, у лузі червона калина», і з'явилось чітке усвідомлення того, що має бути на тій блузі. Ми всі знаємо, як на окупованих територіях боягузливі загарбники бояться стріляти в українців, дивлячись їм в очі. Вони зв'язують руки та стріляють ззаду, у потилицю. Тому саме на спині я вишила мережку з калиновими гронами, щоб окупантам і без слів було зрозуміло, що я українка.

Для наступних поколінь

Сьогодні Наталя Рома - носій нематеріальної культурної спадщини, а саме - технології вишивки «білим по білому» селища Решетилівка Полтавської області, що занесена до національного переліку об'єктів нематеріальної культурної спадщини України. Носій спадщини - це не просто красива фраза, це важливий обов'язок зберігати знання і передавати їх наступним поколінням. Наталя ділиться своїми навичками з кожним, хто до неї звертається, бо має чим поділитись, що підказати. І знає, що таким чином вона долучається до нашої переможної битви за збереження багатющого світу традиційного українства.

Софія ПАЛЯНИЦЯ

СВОЇМ ШЛЯХОМ

Війна змінила світ, змінила українців. Хтось став до зброї, хтось вже пів року волонтерить, хтось з ранку до ночі готує смаколики для військових, а горішньоплавнянка Анна Клепініна пішла іншим шляхом. Яким саме, читайте далі.

Один із найяскравіших олімпійських видів спорту - художня гімнастика - має бути і в Горішніх Плавнях. Так вирішила Анна Клепініна й, так би мовити, влучила в ціль, адже бажаних виявилось набагато більше, ніж очікувала.

Початок

- Гімнастика - це моє життя, - усміхається моя співбесідниця. - 17 років я присвятила їй. Мабуть, це й не дивно, адже мама була керівником циркової студії при ПК і Т. І познайомилась я з цим видом спорту у віці 2 років саме там. А вже з часом продовжила заняття у Кременчуці. Двічі на день щодня тренувалася у сусідньому місті. Спочатку на тренування возив батько, а років з дев'яти вже їздила самостійно...

Навчалася Анна у ЗОШ №2, по закінченню - у Київському національному інституті культури та мистецтв, Національному університеті фізичного виховання і спорту України. Має звання майстра спорту України з художньої гімнастики. Тренерський досвід здобувала протягом 5 років у спортивно-танцювальному центрі «Фенікс» м. Київ.

- Це досить серйозний спортивний заклад, - зазначає спортсменка, - там готують збірні команди не тільки України, а й Лівану та Польщі. Школа має філії у Борисполі й Кончі-Заспі, де ми також проводили тренування.

«Айседора»

Саме таку назву має новостворена школа гімнастики, яку нещодавно відкрила Анна Клепініна.

- Я повернулася до Горішніх Плавнів із Києва 24 лютого, - ділиться спогадами дівчина. - Перший тиждень не спала, не їла, й взагалі сил не вистачало ні на що. Але життя триває. Триває, навіть у таких складних умовах, як зараз. Ми маємо вистояти, адже вистояли в ті найстрашніші дні, і маємо робити це й зараз.

Ідея щодо створення школи гімнастики у Горішніх Плавнях визріла давно, а події підштовхнули мене зробити це саме зараз. Досвід роботи у спортивних школах Києва мене не тільки навчив працювати, але й допоміг сформуванню принципів роботи як з дітьми, так і з колегами. Їх небагато, але все приходить із досвідом. По-перше, це має бути чесність. Насамперед перед собою. І домовленості тре-

ба виконувати, а іноді навіть робити трохи більше, ніж домовлялися. Поясню. У Київських спортивних школах спорт не завжди заради спорту. У своїй більшості там спорт заради бізнесу. Це стосується як дітей, так і тренерів. Викликало неабияке здивування те, як адміністрації «розкидаються» тренерськими кадрами, досить сильними й досвідченими, при цьому абсолютно не враховуючи інтереси своїх вихованців та їхніх батьків. За місце під сонцем там теж треба було позмагатися, адже всі тренери - це колишні спортсмени, які мають досвід того, як позбутися конкуренції.

Другим принципом є відсутність булінгу під час тренувального процесу від слова «зовсім». Підвищувати голос на дітей чи вживати інші схожі методи виховання - табу, і це навіть не обговорюється.

Третім принципом є невтручання батьків у процес тренування. Я розумію, батьки завжди впевнені, що добре знають, як краще для їхньої дитини, і це добре. Але як проводити тренування, тренер має вирішувати сам. І якщо на початку я намагалась підлаштовуватись під такі ситуації, то за-

раз це не спрацює. Кожен має займатися своєю справою, а я свою знаю. І як досягнути результату, теж знаю.

- На сьогодні тренування вже тривають. Більш ніж 75 дітей віком від 2,5 до 16 років виявили бажання відвідувати «Айседору», - говорить тренерка. - Не є таємницею, що найкращий вік для початку занять художньою гімнастикою - 4-5 років, але до нас прийшло дуже багато і більш старших дітей, 70% з них з числа внутрішньо переміщених осіб. Вони у своїх містах раніше відвідували секції з художньої гімнастики, займалися хореографією або балетом і вже мають неабияку фізичну підготовку.

Заняття групові, але ті діти, які мають бажання та показують результат, тренуються ще й індивідуально.

Хто йде, той дійде

- Труднощів щодо відкриття школи вистачило, - ділиться враженнями від процесу Анна. - Взагалі, займатися адміністративною роботою - то зовсім не моє, можливо, саме тому було складно. Необхідні документи збирала досить довго. Попри це виникли складнощі з орендою залу. А вже є певні умови: розмір майданчика для тренувань - не менше 13x13 м, і їх має бу-

ти два, висота стелі не менше 5 м тощо. Але хто йде, той дійде, і школу гімнастики ми відкрили, і заняття тривають.

Щодо тренерського складу

- Тренерська команда у нас дуже молода, - розповідає спортсменка. - Разом зі мною працює тренерка із Кременчука Тетяна Пушкаренко. Кандидатка у майстри спорту з художньої гімнастики, неодноразова учасниця міжнародних змагань, досвід тренерської діяльності більше трьох років. Два помічника тренерів - Ліза Коваленко та Катя Ступак. До повного складу не вистачає хореографа, але ми в пошуках, і впевнені, що знайдемо саме нашу людину.

Виключно для дівчат

- В Україні художня гімнастика - це ідеальний вид спорту для дівчат, - зазначає тренерка. - Стати художньою гімнасткою може від природи дуже гнучка дівчинка або від природи дуже працююча. При-

наймні, кожна може прийти та спробувати. З досвіду, частіше перемоги виборують діти середніх здібностей, які не мають особливих даних, але проявля-

ють характер, - це те, що можна працювати. А якщо дівчинка не планує йти у великий спорт, це все одно не буде марнуванням часу. Впевненість у собі та бойовий характер забезпечені, адже тренування, дисципліна, конкурентність викарбують ці риси обов'язково. За ра-

хунок того, що вони вчать боротися і виборювати, в житті їм буде набагато легше. Ну, а на додачу дівчинка отримає гарну поставу, пластичність, жіночність, витонченість рухів, координацію, почуття ритму й неабияку фізичну підготовку.

Про бажання

- Я впевнена, що зараз у всіх нас одне-єдине бажання на всю країну - Перемога, - зауважує гімнастка. - Війна змусила нас подорослішати, й дуже швидко разом з нами подорослішали і діти, але за будь-яких обставин у них має бути дитинство. До нас прийшло багато дітей-переселенців, які пережили справжній жах війни. Я бачу їхній страх, бачу, що ці діти отримали дуже сильні психологічні травми, і спорт має допомогти їм вийти з цього стану. Страшні душевні шрами залишаться з ними на все життя, але якщо я зможу полегшити цей біль, допомогти відволіктися, то буду подвійно щаслива, адже не тільки займаюся улюбленою справою, а й допомагаю комусь повернутися до життя.

А взагалі в мене більше цілей, ніж мрій, - продовжує Анна. - Адже життя без цілей схоже на хаос, на низку випадкових подій, які ми не можемо контролювати. А я з дитинства навчилася планувати свій час, своє життя. Тому про цілі. Я переконана, що потенціал для розвитку художньої гімнастики і в місті, і на Полтавщині є. До того ж, я ставлю перед собою досить амбітну мету: відкрити філію, а, можливо, й не одну, і зробити нашу школу художньої гімнастики не менш знаменитою за київську.